

det, og det ærede Medlem vil finde dem temmelig talrige baade som Person-, Gods- og Postvogne anskaffede fra det eneste Firma her i Landet, som leverer disse Vogne, nemlig „Scandia“ i Randers. Det er heller ikke saa, at Staten tager det Hensyn, om den kan anskaffe disse Vogne billigere fra Udlandet, det er ikke Tilfældet, men der maa naturligvis tages et forstandigt Hensyn dertil. Jeg vil ikke sige, at man kan give hvad som helst for et Produkt, fordi det er indenlandsk; men jeg vedkender mig, at man kan stille sig facilere overfor Anskaffelser fra Indlandet end overfor Anskaffelser fra Udlandet, og hvad Told angaar, er det en konstant Regel, at man beregner Indlandet til Gode, hvad der paa den Slags Anskaffelser kan være Tale om at beregne som Told. Det lægges altid til ved Kalkulen. Der er altsaa i denne Henseende, tror jeg, Intet tilbage at ønske. Jeg er ganske enig med det ærede Medlem i, at man skal gaa til indenlandske Anskaffelser, naar man fornuftigvis kan gøre det, men det maa ogsaa kun ske, naar det fornuftigvis kan gøres. Man kan ikke give Monopol og sige, at Indlandet altid kan komme, saa tage vi dets Arbejde à tout prix. — Hvad Arbejdets Udførelse angaar, vil det ærede Medlem helst, at Staten selv skal udføre alt sit Arbejde. Ja, der er temmelig store Institutioner, som ere nøje knyttede til Staten, hvor det sker, men Vilkåret for, at det hidtil har kunnet ske, er, at det er et nogenlunde regelmæssigt Arbejde. Det vil jo let indses, at naar man skal have en stor Stab af Ingeniører og andre Tilsynshavende til Stede, maa Vilkåret være, at man nogenlunde regelmæssig kan beskæftige dem. Men dette er slet ikke Tilfældet ved Jærnbaneanlæg. Der kan være andre Anlæg, hvor det lader sig gøre, men ved Jærnbaneanlæg er det temmelig lange Afbrydelser. Til Tider arbejder man temmelig stærkt og paa forskellige Steder, men til andre Tider staar det stille. Det vil derfor i det mindste være meget vanskeligt for Staten at lade saadanne Ar-

optages i Vilkårene, at indenlandske Arbejdere skulle fortrinsvis beskæftiges. Monopol kan man heller ikke her give. Vi bruge ikke Udtrykket Indfødsret lige saa lidt som det ærede Medlem, det er i det mindste ikke brugt i de Bestemmelser, som det er faldet i min Lod at give; thi det forekommer mig, at Ophold her i længere Tid maa være tilstrækkeligt. Man bruger altsaa Udtrykket: „her hjemmehørende Arbejdere“, og netop derved er det udelukket, at man kan indforskrive udenlandske Arbejdere for det paagældende bestemte Tilfælde. Selvfølgelig maa det forstaaes saaledes, at Administrationen maa have Vejledning til at dispensere til enhver Tid fra en saadan Bestemmelse, men Principet har man vedkendt sig. Endvidere har man vedkendt sig det Princip, at de, der arbejde paa den Maade, de, der beskæftiges for Statsformaal, selv om det er af Entreprenører, skulle være forfittede af Arbejdsgiveren. Man binder sig heller ikke til at tage det billigste Tilbud, men det er vanskeligt at øve den fornødne Kontrol her. Det er et Omraade, hvor det er aldeles umuligt at udtale sig forbindende. Alt undvære Entreprenørarbejde anser jeg under de nuværende Forhold for ikke gørligt, og paalægge Entreprenøren hvilke som helst Forpligtelser kan Staten selvfølgelig ikke; men det kan tages under Overvejelse, hvorledes man efterhaanden bør ordne disse Forhold. Statsentreprenører maa imidlertid staa med en vis Frihed og et vist Skøn over, hvad der er tjenligt for dem. Naturligvis skal man paase, at Alt gaar ordentlig til, og som sagt, hvad indenlandsk Arbejde angaar, er Principet her som de fleste Steder det, at man foretrækker indenlandsk Arbejde, naar det paa nogen Maade er muligt.

Oct. Hansen: Jeg er enig med den ærede Minister i, at dette Lovforslag ikke, som det ærede 2det Medlem for 11te Kredts (Th. Nielsen) sagde, er af overvejende lokal Karakter. Det forekommer mig nærtimod at